

РЕШЕНИЕ

№ 2915

гр. София, 02.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 15.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **641** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 204 от АПК вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба на Ж. К. Г., ЕГН: [ЕГН], против Столична дирекция на вътрешните работи. В същата се твърди, че Г. е участвал в протест на 23.07.2020г. около 23ч. По същото време четирима униформени служители му поставили белезници, издърпали го от редицата на протестиращите и му нанесли побой, натрупали го в купчина с други протестиращи. Друг техен колега напръскал очите му със сълзотворен газ.

След това ищецът бил отведен в сградата на 03-то РПУ и задържан за срок от 24 часа със Заповед № 227з-1805/10.07.2020 г., издадена от полицейски орган при 03 РПУ – СДВР. Сочи, че същата е отменена с Решение № 20022247/25.01.2020 г., по НАХД № 9658 от 2020 г. на Софийски районен съд, влязло в сила на 07.06.2021 г.

Ищецът твърди, че задържането и побоят нанесли непоправими вреди върху психиката му– не излизал от дома си, не контактувал с никого, затворил се в себе си, не можел да спи и проявявал всички признаци на посттравматичен стрес. До момента го връхлитали спомени от тогава и получавал неконтролируеми емоционални изблици и реакции.

Предвид изложеното, претендира присъждане на:

1. сумата от 20 000 лева, представляваща обезщетение за нанесени неимуществени вреди от административен акт- незаконосъобразното задържане под стража, със Заповед № 227з-1805/10.07.2020 г., издадена от полицейски орган при 03 РПУ – СДВР, с начален момент 10.07.2020 г. и краен момент 11.08.2020 г.

2. сумата от 80 000 лева, представляваща обезщетение за нанесени неимуществени вреди от незаконосъобразните действия на служителите на МВР от 10.07.2020 г. – момента на нанасяне на побоя и гаврите, до 19.01.2022 г., ведно със сторените по делото разноски. В резултат на незаконосъобразните действия на служителите на СДВР – задържането му въз основа на твърдения за извършено престъпление, ищецът твърди, че е уронено доброто му име в обществото. Заедно с това, му били причинени и физически болки и страдания от нанесения му безпричинен побой – нанесени удари с палка, юмруци и ритници, непосредството след задържането му от служители на полицията, които по своя характер се явяват телесни повреди. Описаните по-горе обстоятелства, както и последвалите негативни емоции, стрес и др. отрицателни последици в чисто психологически аспект обосновават фактическите основания за предявените искиове. Ето защо, моли същите да бъдат уважени. Претендира направените в производството разноски.

В съдебно заседание ищецът, чрез процесуалния си представител поддържа предявените искиове. Ангажира гласни доказателства. По същество не взема становище.

Ответникът – СДВР, оспорва исковете по основание и размер. Твърди, че същите са недоказани и неоснователни. Заявява, че всички действия на служителите на СДВР били в рамките на закона. Оспорва наличието на причинно-следствена връзка между твърдените закононарушения на служителите на СДВР и твърдените в исковата молба неимуществени вреди. При условията на евентуалност, оспорва размера на предявените искиви претенции, като счита, че същите са завишени. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, чрез представителя си, изразява становище за неоснователност на исковите претенции.

При анализа на събраните в хода на съдебното производство доказателства и след като съобрази становищата на страните, съдът намира за установено следното:

Предявените искиове за обезщетение за вреди черпят правното си основание от разпоредбата на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно този текст, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като ал.2 на същия предвижда, че исковете по ал.1 се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс.

Следователно, във фактическия състав на отговорността за вреди по чл.1, ал.1 от

ЗОДОВ се включват следните елементи – незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност, вреда от такъв административен акт, действие или бездействие и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилите вредоносен резултат. При липсата на който и да е от елементите на този фактически състав, не може да се реализира отговорността на държавата или общината по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

В случая, първият иск се обосновава с незаконосъобразна заповед за задържане по ЗМВР , а вторият - с нанесения побой от страна на служители на СДВР.

Видно от приложеното по делото решение от 25.01.2020г. по НАХД №9658/2020г. по описа на СРС , Заповед за задържане №227зз-1805/10.07.2020г. по описа на 03 РУ –СДВР на ищеца е отменена, като незаконосъобразна. Решението е влязло в сила на 07.06.2021г.

От показанията на разпитания свидетел К. П. -баща на ищеца, се установява, че на 10.07.2020 г., ищецът е участвал в протестно шествие против правителството, като заедно с множество други граждани към 21.30 ч. се намираи в района на Министерски съвет в С.. Същият правел снимки на присъстващите с мобилния си телефон. По време на протеста ищецът неочаквано бил издърпан от служители на ответника и завлечен зад полицейския кордон, където бил бит, ритан и блъскан. Свидетелят търсил неколkokратно сина си на мобилния му телефон, но последният не отговарял. Това наложило да го потърси в 3-то РУ на СДВР. Там го открил във видимо лошо физическо и психическо състояние – оплакал се от болки в ребрата, задните части, крака, челюстта, ръката. След освобождаването му от ареста, ищецът посетил кабинет по съдбена медицина.

Видно от удостоверение №466/2020г. на УМБАЛ „Александровска“ ЕАД, при прегледа на Г. са установени охлузвания в областта на тила на главата, по лактите, по дясното бедро, по двете колена и дясната подбедрица, кръвонасядания в областта на лявото ухо и двустранно на гърба.. Тези травматични увреждания са получени от действието на твърди тъпи и продълговати цилиндрични предмети и могат да се получат по време и начин, съобщен от пострадалия – при нанесен побой на 10.07.20ч. около 23 ч. Свидетелят заявява пред съда, че брат и бил силно притеснен, чувствал се изключително дискомфортно от ситуацията, смазан. Видимо, съдейки по поведението му и откъслечните му обяснения, се срамувал от факта, че е престоял едно денонощие сред криминалнопроявени лица в полицейското управление. Свидетелят сочи още, че поради здравословното си и емоционално състояние ищецът не можел да се справя с работата си и около двадесет дни след инцидента напуснал.

Показанията на разпитания свидетел са логични, последователни и непротиворечиви, поради което следва да бъдат кредитирани изцяло от съда. В тази връзка, съдът съобрази и че същите в частта относно нанесените множество травматични увреждания, се потвърждават от приложеното С., от където се установява и че всяко от тях има характер на лека телесна повреда.

От заключението на комплексната съдебна психолого-психиатрична експертиза, което съдът възприема изцяло като компетентно, добросъвестно и неоспорено от страните, се установява, че стресогенните фактори по време на инцидента са предизвикали вегетативни, невротични реакции у ищеца, макар това да не нарушава психичното здраве на личността и неговите базисни психични годности, т.е. би могло да има количествени промени в емоциите, но няма качествено разстройство върху емоциите, мислене, поведение. Стресогенните фактори при освидетелствания определят постоянно ниво на тревожност и са довели до емоционално изчерпване с характерната за това симптоматика. Същият е преживял психотравмено ситуацията, че е бил арестуван, бит, обиждан и унижаван. Макар от получените резултати да не е регистриран стрес и отсъствие на депресивна симптоматика, то при Ж. Г. персистират прояви на една изразена тревожност и безпокойство. Той все още не е преработил психологически преживяванията си от процесния инцидент.

От заключението на лицевоидентификационната експертиза, което съдът кредитира с доверие, се установява, че от предадените два броя файлове, представляващи цифров презапис от охранителна камера и мобилно устройство, се установява, че около колоните на Министерски съвет се наблюдават множество лица облечени в полицейски униформи, както седем цивилни. Псоледните са доведени с вързани ръце отзад, поставени на земята, като някои са влачени, натискани от служителите. Наблюдават се също множество удари с ръце, с крака от страна униформените спрямо цивилните. Направената оценка на кадрите не позволява идентификацията на лицата.

Съгласно разпоредбата на чл.1 от ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите причинени на гражданите от незаконосъобразни административни актове и действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица по повод изпълнение на административна дейност, поради което основателността на исковете предполага осъществяването на следните материално-правни предпоставки в съотношение на кумулативност: срещу ищеца да бъдат извършени действия или издадени административни актове, които са обявени по съдебен ред за незаконни, да е претърпял изложените в исквата молба неимуществени вреди и между незаконните действия на административния орган да е налице причинно-следствена връзка, като тези елементи от фактическия състав на иска подлежат на доказване от ищеца съобразно правилата на чл. 154 ал.1 от ГПК.

В чл.4 от ЗОДОВ е предвидено, че отговорността на държавата е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени от длъжностното лице виновно. Следователно, държавата носи пълна имуществена отговорност – осигурява пълна обезвреда на претърпените вреди, пропуснатите ползи, болките и страданията, които са претърпели гражданите от незаконосъобразното поведение на държавните органи и служители, като нейната отговорност е гаранционна и обективна, поради което не е необходимо вредите да са причинени виновно от длъжностното лице.

Установено е по делото, че срещу ищеца е издадена заповед за задържане на лице за 24 часа, на основание чл. 72 ал.1 т. 1 от ЗМВР от служител на СДВР, която е призната за незаконосъобразна и отменена с влязло в сила решение от 25.01.2020г. по

НАХД №9658/2020г. по описа на Софийски районен съд.

В хода на съдебното дирене не се установи ищецът да е действал противправно, да е нарушавал обществения ред, което от своя страна да провокира употреба на физическа сила спрямо него, още по –малко да бъде ритан, удрян, блъскан, хвърлян върху телата на други лица.

Следователно, и по отношение на двете искиви претенции е налице е първата предпоставка за ангажиране на отговорността на СДВР - незаконосъобразен акт и действие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност, отменен по съответния ред.

Негативните последици върху личността и психиката на обвиненото в закононарушение лице, от неоснователното му задържане и нанасяне на побой се подразбират. Безспорно в случая е налице упражняване на неоснователна наказателна репресия. Същото важи и за последиците от издадения незаконосъобразен акт за задържане за срок от 24 часа.

От представените и приети писмени и гласни доказателства безспорно се доказват чисто физическите болки и страдания, продължили дни наред,, както и неблагоприятните психични изживявания, продължаващи и досега– последица от незаконосъобразния акт акта на ответника, както и от нанесения побой над ищеца от служители на полицията, непосредствено след задържането му. И в двата случая е налице причиняване на неимуществени вреди. В този случай държавата дължи обезщетение, според константната практика на ВКС, дори и когато не са ангажирани доказателства за тях, тъй като е нормално такива вреди да са търпени / В този см. Решение №247/16.06.2010 г. по гр.д.№273/2009 г. на ВКС, Трето ГО,; Решение №457/25.06.2010 г. по гр.д.№1506/2009 г. на ВКС, Четвърто ГО и др./.

Настъпилите неблагоприятни изменения безспорно са в пряка причинна връзка с упражненото спрямо него неоправдано физическо насилие и незаконосъобразно задържане При тези обстоятелства, съдът намира, че са налице всички предпоставки на закона за ангажиране на отговорността на ответника по чл. 1 от ЗОДОВ и по двата предявени иска.

Независимо от посоченото, съдът намира, че в хода на съдебното дирене бяха ангажирани достатъчно убедителни доказателства, които да обосновават извод, че в конкретния случай са настъпили значителни вреди. Негативните емоции и страдания на ищеца за деяние , в което е обвинен и което не е извършил, подлежат на репарирание в реален, а не символичен паричен еквивалент. В случая съдът съобрази, че се касае за комплексно неблагоприятно въздействие от незаконосъобразни акт и действия, което допълнително е кумулирало в негативен план ефектът върху физическата, емоционалната и правната сфера на ищеца.

Съгласно чл.52 от ЗЗД, приложим съгл. пар.1 от ЗР към ЗОДОВ, обезщетението за причинените неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ като морално-етично понятие включва съотношението между деянието и възмездието, достойнството на хората и неговото възнаграждаване.

Осъждането, само по себе си, има ефект на овъзмездяване, а като база за паричния еквивалент на причинената неимуществена вред служат още икономическият растеж, стандартът на живот и среднестатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната към датата на деликта. Критериите за определяне на този размер по справедливост са видът и обемът на причинените неимуществени вреди, интензивността и продължителността на претърпените вреди, общовъзприетото понятие за справедливост и общото икономическо състояние на обществото /пост-е №4/1968 г. на Пленума на ВС/. Обезщетението за неимуществените вреди следва да се определи съвкупно като обзвреда за цялостните последици за ищеца, като се вземат предвид конкретните обстоятелства по делото.

Съдът при определяне на обезщетението, което да репарира причинените неимуществени вреди на ищеца, отчете характера и степента на увреждането, начина и обстоятелствата при които е получено, продължителността и интензивността на въздействие чрез предприятия незаконнообразен правен акт и действия на ответната страна, комплексният ефект на всички тези действия върху ищеца, общественото и социалното му поведение и положение, като съобрази и че неговият размер не следва да бъде източник на обогатяване на пострадалия /така решение №532 от 24.06.2010 г. по гр.д.№1650/2009 г. на ВКС, решение №356 от 9.12.2014 г.- по гр.д.№2946/2014 г. на ВКС, решение №28 от 6.02.2018 г. по гр.д.№1639/2017 г. на ВКС и др./.

При отчитането на всички тези критерии, следва да се има предвид чистото съдебно минало и правомерно поведение на ищеца до момента, неговата възраст /в разцвета на силите/, това че незаконнообразните актове и действия против него са осъществени при упражняване на основни политически права, регламентирани в Конституцията на Република България. Съдът съобрази също, че ищецът не провокирал по никакъв начин неправомерните действия на органите на МВР, както и че последните, по силата на правилата, установени в ЗМВР, са длъжни не да препятстват, а да съдействат на гражданите да упражняват правата си. Още по-малко допустимо е, в нарушение на закона, без основание, да се ползва физическа сила при изпълнение на задълженията, която да причинява телесни увреждания.

При определяне на дължимото обезщетение на ищеца, съдът отчете също дългосрочните негативни последици в чисто личностен и психологически аспект.

При отчитането на всички законови критерии, съобразявайки се с константната съдебна практика по сходни случаи, и конкретната фактическа обстановка, съдът приема, че за понесените от ищеца публично унижение, болки и страдания за причинените неимуществени вреди от издадения незаконнообразен акт –Заповед за задържане №227зз-1805/10.07.2020г по описа на ОЗ РУ –СДВР, справедливо обезщетение би било в размер на 500 лева, а за нанесените телесни увреждания, в резултат от прекомерна употреба на физическа принуда – 2000 лева.

При определяне на тези обезщетения, съдът отчете комплексното негативно въздействие на последователни във времето незаконнообразни действия и акт на

ответника.

Ето защо предявените икове се явяват основателни и доказани, както следва: първият иск- за сумата от 500 лева, а вторият – за сумата от 2000 лева. В останалата си част, над тези размери, до претендираните , съответно – 20 000 лева и 80000 лева, същите са недоказани и като такива следва да бъдат отхвърлени.

Ищецът е направил своевременно искане за заплащане на направените по делото разноски. Доказателства за сторени такива за адвокатско възнаграждение не са представени.

На основание чл.10 ал.3 от ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищеца сумата заплатена за държавна такса в размер на 20 лева, както и за депозит за вещи лица в размер на 800 лева.

На основание чл.10 ал.4 ЗОДОВ, в тежест на ищеца следва да бъдат възложени разноски за юрисконсулт, съобразно отхвърлената част от исковете, или - 98 лева.

По компенсация, ответникът следва да заплати на ищеца сумата от 722 лева – разноски.

По изложените съображения Административен съд – София град

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/– [населено място] [улица] да заплати на Ж. К. Г. ЕГН [ЕГН], съдебен адрес: [населено място]. [улица] ет.2 ап.4. на основание чл.1 от ЗОДОВ сумата от 500 /петстотин/ лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди от незаконно задържане със Заповед задържане №227зз-1805/10.07.2020г по описа на 03 РУ –СДВР, отменена като незаконосъобразна с отменена с влязло в сила решение от 25.01.2020г. по НАХД №9658/2020г. по описа на Софийски районен съд, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над уважения размер от 500 лева до пълния предявен размер от 20 000 лева², като недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място] [улица] да заплати на Ж. К. Г. ЕГН [ЕГН] на основание чл.1 от ЗОДОВ сумата от 2000/ две хиляди/ лева, представляваща обезщетение за причинените му неимуществени вреди от нанесен побой, на 10.07.2020г. като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над уважения размер от 2000 лева, до предявения размер

от 80 000 лева0, като недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място] [улица] да заплати на Ж. К. Г. ЕГН [ЕГН] сумата от 722 /седемстотин двадесет и два/лева, представляваща разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от връчване препис на страните.

СЪДИЯ: